

Stanovisko k využívání umělé inteligence ve výuce a k využívání generativních modelů AI

Úvodem

Dokument představuje základní stanovisko Střední školy pedagogické a sociální Zlín, s. r. o. (dále jen SŠPGS) k problematice využívání umělé inteligence (dále jen AI). V době rychlého technologického rozvoje a stále se rozšiřujících možností umělé AI je nezbytné, aby stála v čele inovací a zároveň zachovávala etické normy a integritu. Dokument reflektuje snahu vyvážit potenciál AI ke zlepšení výuky, výzkumu a administrativních procesů s potřebou ochrany osobních údajů, intelektuálního vlastnictví a akademické cti.

SŠPGS při využívání nástrojů AI doporučuje

Následující doporučení by měla sloužit jako průvodce pro všechny členy pedagogického sboru a žáky SŠPGS a přispět k rozvoji bezpečného, transparentního a inovativního prostředí, ve kterém může AI podporovat naše vzdělávací cíle a poslání.

Veškeré systémy AI je třeba využívat tak, aby byly dodrženy etické principy definované *Etickým kodexem zaměstnanců a žáků SŠPGS*, a to následovně:

- a) Umělou inteligenci je třeba používat **smysluplně a zodpovědně** – tak, aby nám sloužila jako nástroj, pomocí kterého budeme zlepšovat naše znalosti a dovednosti či zefektivňovat pedagogickou činnost. To znamená využití AI **jako studijního, manažerského, administrativního a edičního nástroje, nikoliv jako plná náhrada tvůrčí činnosti**.
- b) AI **nesmí být zneužívána k plagiátorství**. V odborných textech a dalších tvůrčích činnostech včetně uměleckých výstupů je využití generativní AI nutné deklarovat.
- c) Pracovníci ani žáci se nesmí vydávat za autory textů ani dalších tvůrčích výstupů vygenerovaných s pomocí AI.
- d) AI nesmí být zneužívána k tvorbě a šíření nepravdivých informací.
- e) Veškeré výstupy generované AI je třeba ověřit.
- f) Odpovědnost nese vždy člověk, který AI tímto způsobem zneužije.

Při využívání AI je třeba **zodpovědně nakládat s osobními údaji a dalšími citlivými informacemi**, které do systémů AI uživatelé vkládají. Je třeba si uvědomit, že taková data jsou zpravidla zpřístupňována třetí osobě a že nad nimi jejich držitel ztrácí kontrolu. Je tedy důležité zabezpečit, aby nedocházelo k narušení soukromí, únikům citlivých informací mimo organizaci, diskriminaci atd. V případě, že s daty vyžadujícími zvláštní ochranu chceme

uvnitř systémů umělé inteligence pracovat, je třeba využívat specifické licence, které zajišťují, aby data vkládaná do systémů neunikla mimo danou organizaci/instituci.

Využívání systémů umělé inteligence v oblasti výuky vyžaduje odpovědný přístup. Především je nutné vzít do úvahy možné **etické, bezpečnostní a právní otázky spojené s vytvářením a šířením generovaného obsahu**. Takové systémy mohou vytvářet přesvědčivý, ale potenciálně nepravdivý nebo zkreslený obsah, což může mít vliv na integritu výzkumných výsledků a vzdělávacích materiálů. Rovněž existuje nebezpečí zneužití technologie k vytváření dezinformací nebo manipulativního obsahu.

Proto je zásadní integrovat etické normy a pravidla do všech fází výzkumného a výukového procesu, a tím zajistit, že případná aplikace AI bude transparentní, odůvodněná a v souladu s etickými zásadami a normami.

Při využívání nových (především generativních) forem AI je třeba počítat s tím, že tyto **nástroje dosud chybují** a mohou poskytovat informace, které jsou nepravdivé či zkreslené. Proto je třeba výstupy umělé inteligence vždy ověřit. Kvalita výstupů generovaných AI velmi závisí na tom, jakým způsobem pedagogové/žáci zadávají do těchto systémů svá zadání (požadavky, příkazy) – tzv. **prompty**. Ve výukovém procesu je třeba oddělit situace, kdy je **využití umělé inteligence efektivní** a výhodné, od situací, ve kterých je využívání umělé inteligence málo efektivní či přímo nežádoucí (např. při testování faktických znalostí a dovedností žáků). Stejně tak je třeba v rámci výukových aktivit **volit vhodné a efektivní pedagogické metody, které s nasazením/využíváním umělé inteligence počítají**.

AI lze využít v rámci **tvorby pomůcek** pro ověřování znalostí a dovedností žáků (např. k tvorbě baterií testových otázek či samotných testů různých typů). Opět je však třeba počítat s potenciální chybivostí těchto systémů a lidská kontrola je tedy nezbytná. Generativní AI tak může být využita např. k autotestování, generování testových otázek ke konkrétnímu výukovému materiálu.

Zároveň je třeba upozornit, že každý z nás má zásadně právo na to, aby nebyl předmětem rozhodnutí, jenž se jej významně dotýká, které by bylo založeno výhradně na automatizovaném zpracování. Rozhodne-li se tedy pedagog k nějaké formě využití AI při hodnocení aktivit studentů (např. hodnocení písemné práce), vždy je zapotřebí, aby šlo o hodnocení samotného pedagoga, nikoli o hodnocení učiněné výlučně prostřednictvím AI.

Generativní AI (a další nástroje využívající prvky AI) lze využít jako **pomocné nástroje** ke zlepšení kvality textu, zejména **po stránce stylistické, nikoliv tvůrčí** (např. formulace závěrů, argumentace v diskuzi založených na výsledcích vědeckého bádání apod.). Pokud je generativní umělá inteligence použita tak, že přímo ovlivňuje obsahovou stránku textu (schémata, grafické abstrakty, flowcharty ale také výstavba textu), měla by být tato skutečnost vždy uvedena. Pokud je generativní umělá inteligence použita k úpravě **formy textu, není nutné její využití uvádět** (podobně, jako když se neuvádí např. využití automatických kontrol pravopisu či využití referenčních citačních systémů).

Závěrem

SŠPGS se řadí mezi moderní a pokrokové vzdělávací instituce. Aktivně sleduje a zavádí nejnovější trendy v oblasti výuky, včetně nástrojů umělé inteligence. Využití nástrojů AI ve výuce je v souladu se závazkem školy neustále se rozvíjet a přizpůsobovat se novým, efektivnějším metodám výuky, nejnovějším trendům a moderním technologiím. Svým zaměstnancům a žákům s ohledem k AI radí: **Bud'te zvědaví, pragmatičtí, svědomití, poctiví, transparentní, zodpovědní, otevření novinkám, vynalézaví a obezřetní.**

ve Zlíně dne 16. prosince 2024

zpracoval: Mgr. Tomáš Svačina
pověřenec pro ochranu osobních údajů

schválila: Mgr. Alena Kulíšková
ředitelka školy